

Beszámoló

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése előírja, hogy a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít, amelyet a Képviselő-testület megtárgyal.

Az értékelést meg kell küldeni a Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztályára. A gyámhatóság 30 napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. A helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztályának javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja a felettes szakmai szervet.

A települési önkormányzat által készítendő, átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

Ezen szempontrendszer alapján került összeállításra a 2024. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló.

1. A település demográfiai mutatói

Településünk demográfiai adatait különösképpen a 0-18 éves korosztályra

Korcsoport	0-3 éves	4-6 éves	7-14 éves	15-18 éves	19-60 éves	61-100 éves
Létszám	124	81	207	118	1835	566
Összesen (2024.):	2931					

A demográfiai mutatók lényegesen befolyásolják a gyermekjóléti rendszer egyes elemeit, tevékenységét. Településünkre is az országos átlag a jellemző, miszerint az aktív korúak száma csökken és a lakosság öregszi.

Hajmáskér lélekszáma stabilan 3 ezer fő körül mozog.

1.1. A település munkanélküliségi mutatói

Pozitív adat, hogy 2022-hez képest csökkent a tartós munkanélküliség Hajmáskér településen. Az anyagi problémák elhatalmasodása okozza a legjelentősebb gondot a településen, amit a jelenlegi gazdasági helyzet tovább súlyosbított. A tudatos gondolkodás, az előre tervezés hiánya szintén hozzájárul az anyagi problémák növekedéséhez.

Az önkormányzat lehetőségéhez mérten próbálja segíteni a szociálisan rászorulókat, közmunkaprogrammal, illetve egyszeri ellátásokkal.

A szociális és gyermekvédelmi tevékenység szignifikáns kapcsolata minden esetben kimutatható a munkanélküliségi mutatókkal.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat legfrissebb adatai 2022. évből származnak.

	Nyilvántartott összes fő	365 napnál hosszabb nyilvántartás	Munkakorú népesség, fő	Relatív mutató*	Arányszám**
2022	37	10	2043	1,81	0,50

*Relatív mutató: A nyilvántartott álláskereső a munkavállalási korú népesség %-ában

**Arányszám: A relatív mutatóhoz az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya

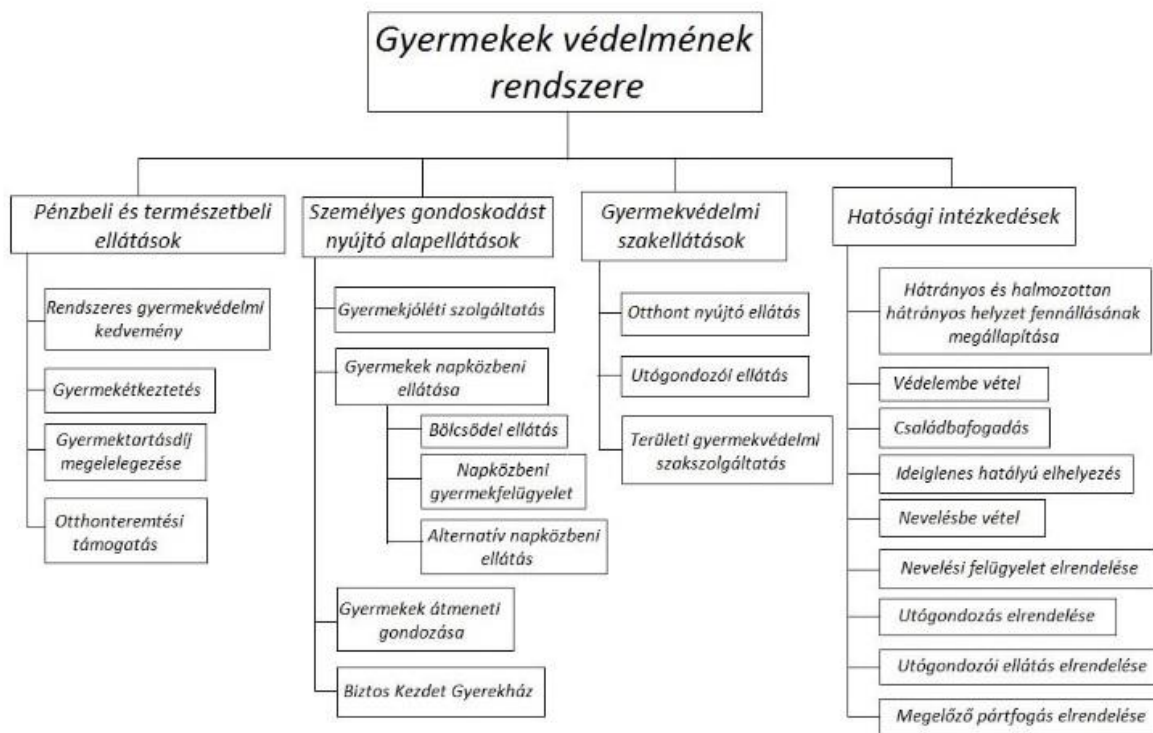
Nyilvántartott álláskereső 100 férfira jutó aránya 2

100 nőre jutó aránya 1,4

Ennek a 32 %-a a 180 napnál hosszabb ideig nyilvántartott álláskereső.

2. A gyermekvédelem rendszere

A gyermekvédelmi rendszer az alábbi pillérekre épül:

* **Forrás:** Soltész Evelin: A gyermek családban való nevelkedése, mint gyermekvédelmi alapelv érvényesülésének nehézségei

2.1. A gyermekek védelmét szolgáló rendszerre vonatkozó főbb jogszabályok

- A Gyvt.
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm.rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) Népjóléti Miniszteri rendelet
- A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006.(XII.23.) Korm. rendelet

Az említett jogszabályok meghatározzák azokat az ellátásokat és intézkedéseket, melyek segítséget nyújtanak, a gyermek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

2.2. Gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el

A gyermekvédelmi jelzőrendszer szereplői:

- az egészségügyi ellátórendszer (védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos)
- személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók (családsegítő szolgálat, a családsegítő központ);

- a közoktatási intézmények (nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó);
- a rendőrség;
- az ügyészség;
- a bíróság;
- a pártfogó felügyelői szolgálat;
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek;
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása;
- javítóintézet, gyermekjogi képviselő;
- fővárosi és megyei kormányhivatal;
- az állam fenntartói feladatainak ellátására kijelölt szerv;
- munkaügyi hatóság;
- egyesületek, alapítványok, társadalmi szervezetek; egyházak;
- állampolgárok

Az intézményt létrehozó 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szerint „a gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.”

Ezeknek az intézményeknek és személyeknek törvényben foglalt kötelessége, hogy **a gyermek veszélyeztetettsége esetén jelzéssel éljenek** a gyermekjóléti szolgálatnál, illetve szükség esetén bírósági eljárást kezdeményezzenek a gyermek érdekében. A jelzés tehát ezen szervezetek, személyek számára kötelező, - és a társadalom minden tagjának felelőssége.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

Amennyiben ez nem lehetséges, úgy a jogszabály előírja, hogy a családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, gondozását, nevelését más módon kell biztosítani.

A gyermeknek joga van az emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal – az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.

A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások biztosítják.

A gyermekvédelmi munkában résztvevő szakember legjobb tudása szerint és a következő elvek, etikai normák betartásával járul hozzá a gyermekjóléti szolgálat módszerek kialakításához és megvalósításához:

- Tiszteletben tartja a kliens egyéniségét és gondoskodik emberi méltósága, jogai megőrzéséről.
- Előítélet-mentes nemre, korra és etikai hovatartozásra, vallási és világnézeti meggyőződésre, nemi irányultságra, fogyatékosra és egészségügyi állapotra való tekintet nélkül, valamint bármely egyéb hátrányos megkülönböztetés kizárásával tevékenykedik.
- Elfogadja, hogy egy adott cél elérése érdekében kapott információt csak jóváhagyással lehet más célra felhasználni, vagyis tiszteletben tartja a rábízottak magánéletét, továbbá a velük vagy másokkal való kapcsolat során róluk nyert bizalmas információt.

Veszélyeztetettség

A gyermeket nevelő család autonómiáját gyermekvédelmi szakember csak akkor korlátozhatja, ha a gyermek veszélyeztetett.

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermek védelméről és gyámügyi igazgatásról szerint súlyos veszélyeztetettségnek minősül a gyermek életét veszélyeztető (testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi károkat okozó) bántalmazása, elhanyagolása. A gyermek eltartásában időszakos vagy hosszabban tartó hiányosságok, a család anyagi helyzetének bizonytalansága, a szegénység önmagában nem lehet ok a gyermek családból való kiemelésére.

A települési önkormányzat jegyzője, majd 2013-tól a járási gyámhivatalok veszik védelembe a gyermeket, ha a veszélyeztetettség az alapellátások igénybevételével nem megszüntethető, de segítséggel a gyermek fejlődése családi környezetben mégis biztosítható.

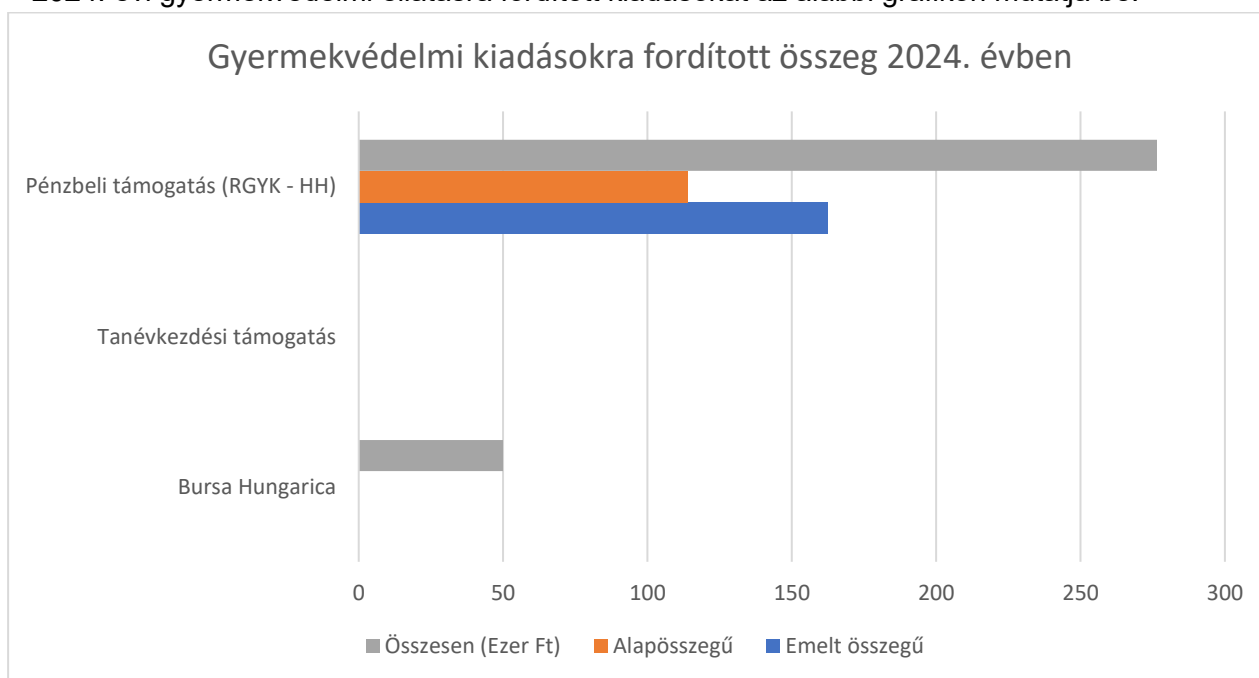
Ezzel egyidejűleg a gyermekjóléti szolgálat családgondozót rendel ki. A védelembe vétel kétéves sikertelensége esetén az illetékes gyámhivatalt értesíti.

A jelzőrendszer működésének feladatai

A jelzőrendszer tagjainak feladata a gyermek veszélyeztetettségének figyelése és kezelése, feltárása. A gyermekjóléti szolgálatok számára kötelezettség a jelzések rögzítése, a veszélyeztetett gyermekek problémáinak feltárása és a megoldások keresése.

3. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

2024. évi gyermekvédelmi ellátásra fordított kiadásokat az alábbi grafikon mutatja be.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek esetén a család többek között az alábbi támogatásokra, kedvezményekre jogosult:

Évente kétszer, augusztus és november hónapban pénzbeli támogatás (2024-ban alkalmanként 6 000 Ft alapösszegű támogatást, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára alkalmanként 6 500 Ft emelt összegű támogatás).

Az alapösszegű támogatás 114 ezer forint, az emelt összegű 162,5 ezer forint volt 2024-ban Hajmáskéren.

Tanévkezdési támogatá 2024. évben nem volt.

A Bursa Hungarica keretében a támogatás 2024. évben 50 ezer forint volt. A grafikon további részletezése a következő alpontban kerül sorra.

3.1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. 19.§, 20. §, 20/A.§ és 21.§-ai rendelkeznek az Önkormányzat által kötelezően biztosítandó pénzbeli és természetbeni ellátásokról.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja, annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a gyermekékeztetés normatív kedvezményének az igénybevételére, amely bölcsődések, óvodások, általános iskola 1-8. osztályosok esetében 100%-ot, a középiskola 9. osztályától pedig 50 %-os kedvezményt jelent.
- külön jogszabályban meghatározott kedvezmények - tankönyvtámogatás - igénybevételére, valamint
- alapösszegű és emelt összegű támogatásra

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt az igényelhet, aki a családjában gyermeket nevel, ideértve a nagykorú gyermeket is akkor, ha nappali tagozatos tanuló és legfeljebb 23 éves (felsőoktatásban tanuló esetén legfeljebb 25 éves) és a kérelmező családjában az egy főre jutó havi jövedelem legfeljebb 64.125 forint, vagy 69.825 forint az alábbi esetekben*

- egyedülálló szülő vagy nevelő
- a gyermek tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos
- nagykorú gyermek

A jövedelem mellett a vagyoni helyzet vizsgálatát is előírja a jogszabály. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság iránti kérelem tartalmazza az ügyfél vagyonyilatkozatát, melyben a vagyoni helyzetéről nyilatkozik.

A vagyoni érték meghatározása is a nyugdíjminimumot veszi alapul, így ezek az értékhatárok sem változtak az elmúlt évhez képest. Továbbra sem tekinthető vagyonnak az az ingatlan, amelyben a család él, a nem hasznosítható – haszonélvezettel terhelt ingatlan, valamint a mozgáskorlátozottságra, vagy tartós betegsége tekintettel fenntartott gépjármű sem.

2024-ban **9** család számára került megállapításra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság. A megállapított jogosultság **19** gyermeket érintett.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek megilletik gyermekét, ha megfelel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feltételeknek.

3.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megoszlása életkor szerint

életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	18-

gyermek száma (fő)	0	3	13	2	0
-------------------------------	---	---	----	---	---

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megoszlása gyermekek száma, családok száma és ebből egyedülálló szülők száma szerint:

	1	2	3	4-5	6-
	gyermekes családok száma				
Családok száma:	4	3	1	0	1
Ebből egyedülálló szülő:	3	1	0	0	0

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült gyermek gyámja jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű szociális pénzellátásban részesül.

3.3. Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázat

Az Önkormányzat az Emberi Erőforrások Minisztériumával közösen kiírta a szociálisan hátrányos helyzetű felsőfokú tanulmányokat folytató gyermekek részére a Bursa Hungarica ösztöndíjpályázatot. Az „A” típusú pályázatra nem, a „B” típusú pályázatra 1 kérelem érkezett. A támogatás: $1 \text{ fő} \cdot 5.000\text{-Ft/hó} \cdot 10 \text{ hónap} = 50.000\text{-Ft/2024. év}$.

3.4. Óvodáztatási támogatás

Az óvodáztatási támogatás **2015 szeptember 1.** napjával megszűnt.

3.5. Gyermekek napközbeni ellátásának normatív kedvezményei

A gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben csak az étkezésért állapítható meg térítési díj.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátása személyi térítési díját a szülői felügyeletet gyakorló szülő, vagy más törvényes képviselő köteles az ellátást biztosító intézménynek megfizetni.

A gyermekvédelmi törvény a gyermekek napközbeni ellátásához normatív kedvezményeket állapít meg:

Kedvezményben részesülnek a nagycsaládban (három vagy több gyermeket nevelő családok) élő gyermekek, nekik az intézményi térítési díj 50%-át kell fizetniük. 50%-os kedvezményt biztosít a törvény a tartósan beteg és a fogyatékos gyermekeknek.

2024-ben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, óvodás, 1-8 osztályos gyermek 100% kedvezményben részesül, 8. osztálytól pedig a kedvezmény a térítési díj 50 %-a. A normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe.

A gyermekétkeztetést az Önkormányzat 2024-ben a HunGast Zrt-től vásárolt szolgáltatással biztosította.

4. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A Veszprémi Családsegítő és Gyermekjóléti Integrált Intézmény 2021.01.01-től vette át a családgondozás feladatát a tevékenységet addig folytató Bendola Családsegítő Központ és Gyermekjóléti Szolgálattól, azóta rendelkezik működési engedéllyel Hajmáskér és Sóly települések vonatkozásában.

A településeken a család- és gyermekjóléti szolgáltatást 2024-ben Pospis Mónika és Tóth Imre látták el, akik szakirányú végzettséggel rendelkeznek.

4.1. Tárgyi feltételek

A Szolgálat helyisége (irodája) a Hajmáskér, Iskola u. 4. szám alatt található. A Hajmáskéri Önkormányzat 2021. év elején – indulásunkkor - gondoskodott új bútorokról, a feladatok ellátásához szükséges tárgyi eszközökről (laptop, fénymásoló, scan), még a feladatokat ellátók kényelméről (mikrohullámú sütő) is, így a munkavégzés minden feltétele adott.

4.2. Személyi feltételek

A szolgáltatást 2 fő teljes munkaidőben látta el. Végzettsége: egészségfejlesztő mentálhigiénikus és szociális munkás.

Ellátotti körzete: Hajmáskér és Sóly települések közigazgatási területe.

4.3. Szakmai feltételek, a szakmai program megvalósulása Család – és Gyermekjóléti szolgáltatás

Családgondozási formák:

Alapellátásban történő családgondozás:

Hajmáskéren a 2024-es évben 22 családnál történt *együttműködési megállapodás* alapján családgondozás, ezeknél az eseteknél rendszeres segítő találkozásokra, információnyújtásra, tanácsadásra, ügyintézéshez való segítségnyújtásra, pénzügyi és természetbeni ellátásokhoz való hozzáférés közvetítésére, adományközvetítésre és intézkedésekre került sor. A segítségnyújtás 76 főt érintett, közülük 31 fő kiskorút.

10 család esetében a probléma megszüntetése érdekében elégnak bizonyult az *egyszeri esetkezelés*, az ő esetükben gondozásra nem került sor.

Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása:

2024. évben Hajmáskéren várandós anyával nem álltunk kapcsolatban.

Örökbefogadással kapcsolatos feladatok:

Örökbefogadással kapcsolatos segítségnyújtásra nem volt szükség egyik településen sem.

Hatósági eljárásban érintett gyermekek:

A Család és Gyermekjóléti Központ esetenedzserének Hajmáskér településen 17 védelembe vett gyermekkel és családjukkal volt kapcsolata a 2024-es évben, ezen kívül 10 nevelésbe vett gyermek vér szerinti szülőjével tartott kapcsolatot, Ezekben a családokban a szociális segítő munkát (kivéve 2 családban 6 védelembe vett gyermeket) is az esetenedzser látta el.

A veszprémi Család – és Gyermekjóléti Központban igénybe vehető speciális szolgáltatások:

A térség ügyfelei igény és szükség szerint vehetik igénybe a veszprémi központ által nyújtott alábbi speciális szolgáltatásokat:

- Pszichológiai tanácsadás
- Jogi tanácsadás
- Fejlesztő pedagógus tanácsadás
- Addiktológiai és mentálhigiénés tanácsadás
- Mediáció
- Családkonzultáció

4.4 Kimutatás az adományokról

A Szolgálat feladata az ellátási területéhez tartozó településeken élő családok segítése, különböző adományok juttatása számukra.

Hajmáskér és Soly településeken családsegítőnek felajánlott adományok felajánlása nem jellemző, inkább az óvoda és a védőnői szolgálat számára történik.

2024-ben 2 hajmáskéri család ajánlott fel felnőtt ruhákat, cipőket, ágyneműt, ezeket a családsegítő közvetítette.

A rászorultakhoz történő juttatás az év során folyamatos volt, a 2024. évben az Intézménynek felajánlott használt ruhák, játékok, bútorok, műszaki cikkek, kutyatáp adományokat a Szolgálat folyamatosan figyelte és közvetítette azokat az arra rászoruló családoknak.

2024-ben 8 hajmáskéri család részesült tartós élelmiszer adományban.

Tüzifa adományt 2024-ben nem állt módunkban adni.

5 hajmáskéri család kapott kutyatáp adományt.

1 hajmáskéri család részesült kétszer a 2023. év folyamán gyógyszer kiváltásához szükséges segítséghez.

5 hajmáskéri család kapott kutyatáp adományt.

A Veszprémi Családsegítő és Gyermejkölési Integrált Intézmény által osztott karácsonyi tartós élelmiszer adományból Hajmáskéren 11 család részesült, és 19 gyermekeknek juttatott karácsonyi ajándékot.

Az Intézmény által szervezett ruhabörzén a két településről 11 család vett részt, hozzájutva számukra másképp elérhetetlen darabokhoz.

4.5. A szolgáltatás szerepe a helyi szociális ellátórendszerben

Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

Szolgálatunk a jogszabályi előírásnak megfelelően jelzőrendszert működtet. Célja a veszélyeztetés megelőzése, valamint kialakult veszélyeztetettség esetén lehetőséget ad a megszüntetést segítő jobb szakmai kapcsolat ápolására.

A 2024. évben a jelzőrendszer tagjai jelzőrendszeri megbeszélésre, szakmaközi megbeszélésre kaptak meghívót.

2024. évben Hajmáskéren 27 jelzés érkezett a Szolgálathoz, ebből 24 volt kiskorúakra vonatkozó.

2 család önként jelentkezett, 1 anyagi gondjai enyhítésére, 1 pedig gyermekeikkel kapcsolatos problémáik miatt kértek a Szolgálattól segítséget.

Szakmai Tanácskozás:

A Szolgálat évente köteles tanácskozást szervezni, amelyen a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóit figyelembe véve átfogóan értékeli a jelzőrendszer éves működését, áttekinti a

település szociális és gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját és szükség szerint javaslatot tesz működésük javítására.

Az Intézmény Hajmáskér/Sóly Szolgálatának negyedik éve volt 2024.

2024.februárjában kérdőívet küldtünk ki 11 jelzőrendszeri intézménynek, melyben a gyermekvédelmi feladatot ellátók együttműködéséről, a közös munka hatékonyságának javításáról és az esetlegesen hiányzó szolgáltatásokról kértük ki a véleményüket, kértük javaslataikat.

2024.02.28-án szakmai tanácskozást tartott Intézményünk veszprémi székhelyén a szakterületenkénti gyermekvédelmi tapasztalatokról.

2024.03.13-án szakmaközi megbeszélést tartottunk a veszprémi székhelyen a „Veszprémi Áldozatsegítő Központ bemutatása” témában.

2024.04.10-én szakmaközi megbeszélést tartottunk a veszprémi székhelyen „Kompetenciahatárok-Esetmegbeszélő csoport” témában.

4.6. Az ellátotti szükségletek alakulásának ismert tendenciái

Család – és Gyermekjóléti Szolgálat:

Hajmáskéren a 2024. évben a Szolgálatnak 32 családdal, 101 személlyel volt kapcsolata, ebből 22 családdal volt együttműködési megállapodás, 10 családnál egyszeri esetkezelés keretében rendezhető volt a probléma.

16 család esetében elmondható, hogy a problémák halmozottan fordultak elő. A segítségnyújtás eseteikben információkéréssel kapcsolatos, egészségügyi, életviteli, gyermeknevelési, anyagi problémák, antiszociális viselkedés, kortárs csoport negatív hatása, gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, tankötelezettség elmulasztása, fizikai és lelki bántalmazás gyanúja okozta problémák enyhítésére, megoldására irányultak.

Hajmáskér településen a szakmai tevékenységek éves forgalmának halmozott száma 2710, a szolgáltatásban részesülő személyek száma 551 volt (ez is halmozott adat).

4.7. A jövőre vonatkozó tervek, célkitűzések

- Fontos célkitűzés a település lakosságával foglalkozó egyéb szakemberek, jelzőrendszeri tagok aktívabb megnyerése a lakosságért folytatott közös munkáért, gondolkodásért.
- A településen élő gyermekek és felnőttek számára változatlanul nyitott az anyaintézményben rendezett programok látogatása, pl.: gyermekek nyári napközis és bentlakásos tábora.
- Fontos cél az Önkormányzattal, a településeken működő intézményekkel történő együttműködés megtartása, további megerősítése, továbbá közös preventív- szabadidős programok szervezése.
- Továbbra is fontos feladatnak tartja a Szolgálat a gyermekvédelmi jelzőrendszer hatékony működtetését. További cél az, hogy a passzívabb jelzőrendszeri tagok is bevonódjanak a szakmai együttműködésbe. A hatékonyan működő jelzőrendszerben a tagok személyesen ismerik egymást, és ismerik a gyermekvédelmi kérdésekben egymás kompetenciáját. Az, hogy ez a mindennapok során, a gyakorlatban folyamatosan megvalósuljon, továbbra is aktív koordinációs tevékenységet kíván a Szolgálattól is.

5. A jelzőrendszer további fontos szereplői: a védőnő és a háziorvos.

5.1. A védőnő

A gyermekvédelem terén elsőként kell megemlíteni a védőnő szerepét, hiszen ő az, aki először találkozik a gyermeket nevelő családdal, végig követve egy-egy gyermek fejlődését. Feladatai egyrészt a nővédelmi munka, családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, anyaságra való felkészülés segítése, a várandós anyák, gyermekágyasok a területen élő gyermekek gondozása újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig. Feladata még segítségnyújtás, tanácsadás az egészségi állapottal kapcsolatban, másrészt a 0-18 éves korú gyermekek és családtagjaik gondozása a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése, valamint a családgondozás.

Hajmáskér településen **két védőnői körzet** működik. A védőnők tájékoztatása alapján **A gondozott családok száma (Sólyt is beleszámítva) 180.** Ebből a hajmáskéri veszélyeztetett gondozottak száma veszélyeztetettség alapján a következő (2024. decemberi létszám alapján):

Gyermekek kora	Gyermekek száma	Szociális veszélyeztetettség	Egészségügyi veszélyeztetettség	Mindkettő
0-11 hónapos	25	0	3	1
12-35 hónapos	71	3	7	4
3-6 éves	120	4	8	1
7-16 éves	1	0	1	0

Hajmáskér községben **az év folyamán nyilvántartott várandós anyák száma 38 fő**, melyből **egészségügyi veszélyeztetett 20 fő, egészségügyi-szociálisan veszélyeztetett 0 fő volt.** A védőnők véleménye szerint a látogatott családoknál a leggyakrabban felmerülő problémák az anyagi és párkapcsolati gondok. A problémák észlelésekor a gyermekjóléti szolgálattal és a gyermek háziorvossal együttműködnek.

2024.12.31-ig az önálló védőnői tanácsadáson a találkozások száma 705, távkonzultációk száma: 109, a családlátogatások száma: 386 volt.

A status vizsgálatok alkalmával kiszűrt gyermekek sajnos nem mindig jutnak el időben a megfelelő vizsgálatokra. Pl. Gyermekszemészeti szakrendelésre-hónapok múlva kapnak időpontot, vagy a Nevelési Tanácsadóból is sokára jeleznek vissza a szülőnek. Pedig az időben elkezdett fejlesztésnek nagy jelentősége lenne. Több szülő ezért (anyagi lehetőségeikhez mérten) inkább magánúton viszi el szakemberhez gyermekét.

Óvodás korú gyermekeknél sok a mozgásszervi elváltozással (lúdtalp, mozgáskordinációs-egyensúlyozási problémák) kiszűrt gyermekek száma. Oka főleg a mozgásszegény életmódban keresendő.

Megkésett beszédfejlődés, késői szobatisztaság, szociális-beilleszkedési problémák, magatartásbeli eltérések is gyakoriak a kisgyermekeknél.

5.2. A háziorvos

Az egészségügyi alapellátásban a háziorvos és a védőnő érdemi együttműködése nélkül gyermekvédelem nem nagyon képzelhető el. A nem bejelentett lakcímen lakó, az „ide-oda” költöző családok esetében még az egyszerű nyomon követés is komoly gond. Illuzórikusnak tűnik „gondozás”-ról beszélni, amikor minden költözés személyi változást jelent az orvosi-védőnői és családsegítő ellátásban. A gyermekvédelem terén meghatározó a háziorvos szerepe is, aki kiemelt figyelmet fordít a gyermekek egészségét veszélyeztető tények megelőzésére, kiszűrésére és megszüntetésére. Egyes családoknál bizonyos betegségek kialakulásában komoly szerepe van az egészségügyi ismeretek hiányának, és az anyagi problémáknak. Az

iskoláskorúakat érintő betegségeknél elsősorban a helytelen táplálkozás, és a mozgásszegény életmód jelentik a rizikófaktorokat. Sok az elhízott gyermek.

6. A gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családjában nevelkedő gyermek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását nevelését foglalkoztatását kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, vagy egyéb más ok miatt napközbeni ellátásukról, felügyeletükről nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető:

- bölcsődében
- családi napköziben,
- óvodában,
- iskolai napközis foglalkozás keretében,
- házi gyermekfelügyelet keretében.

Településünkön 2024. évben két ellátási forma, az óvoda és az iskola napközis foglalkozás volt hozzáférhető a Gábor Áron Általános Iskola és Lurkó Óvoda keretén belül.

6.1. Az óvoda

Három csoportba 64 kisgyermek járt a hajmáskéri Lurkó Óvodába:

- Pillangó csoport: 15 fő
- Katica csoport: 24 fő
- Méhecske csoport: 25 fő

ebből:

- 3 fő HH
- 3 fő SNI
- 60 fő ingyen étkező
- 4 (Sóly), 1 (Eplény) más településről bejáró

Tanköteles korú gyermek a 2024/25. nevelési évben: 22 fő, közülük 18 fő került beiskolázásra, 4 főnek szülők kérésére az Oktatási Hivatal tankötelezettség megkezdése alóli felmentést adott.

A következő nevelési évre eddig 13 kisgyermeket iratattak be. Így a várható gyermeklétszám 59 fő.

A csoportlétszám alakulásánál továbbá figyelembe kell vennünk az SNI (sajátos nevelési igényű) gyermekeket, akik 2-3 főnek számítanak.

Tanévkezdés előtt szülői értekezletet és nyílt napot tartanak az újonnan érkező gyermekeknek és szüleiknek, mely által sok információhoz jutnak a családdal kapcsolatban. Évközben megismétlik a családlátogatást, ha szükséges. Problémás esetekben fogadóóra keretében nyújtanak segítséget, a szülőket. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a szülők egyre tanácstalanabbak, bizonytalanabbak a felmerülő problémák megoldásában, állandó bátorítást, megerősítést várnak. Egyre nagyobb gond a gyermekotthoni rendszertelen napirendje, melynek pedig alapvető jelentősége van a gyermek viselkedésének alakulásában, ezért is fontos a családokkal való kapcsolattartás.

A 2024/2025-ös nevelési évben végzett nevelő munka tartalmas, szakmailag megalapozott volt. Az eredmények igazolják, hogy mind a nevelő testület, a nevelésbe bevont külső partnereink (logopédus) mind a nevelőmunkát közvetlenül segítő alkalmazottak egymással vállvetve, felelősségteljesen végzik munkájukat. Az óvodáskorúak legtöbbje egész napját az óvodában tölti, ezért egész napjukat meg kell szervezni. Az óvodapedagógusok igyekeznek változatos programokat szervezni számukra.

A hajmáskéri **óvodás** gyermek közül maximálisan **60** gyermek étkezése volt **ingyenes**, **4** gyermek **térítéses** ellátást kapott.

6.2. Általános iskola

A gyermek – és ifjúságvédelmi felelős is elsősorban a családok anyagi gondjait emelte ki legsúlyosabb problémaként.

A Hajmáskéri Gábor Áron Általános Iskola tanulóinak létszáma a 2024. októberi statisztikai jelentés alapján **134 fő**, ebből alsó tagozatos **61 fő**, felsős **73 fő**. A beíratott gyermekek közül **7 gyermek sólyi, 5 gyermek ösküi, árpalotai, veszprémi**. Fejlesztőpedagógiai ellátásban **23 fő SNI-s 20 fő BTM-es 1 fő TGY-s** gyermek részesül.

Az iskolában **3** napközis és **1** tanulószoba csoport működik 1-8 osztályig **napközi: 61; tanulószoba 27** fővel.

Az októberi statisztika szerint az intézményben **6 hátrányos helyzetű tanuló és 10 rendszeres gyermekvédelmi** támogatásban részesülő gyermek volt. Ezek a számok a beadott kérelmek alapján, a tanév során folyamatosan változtak. Az év során **17 tanuló** részesült **gyermekjóléti és családsegítői gondozásban**.

Az iskolában heti rendszerességgel működő szakkörök csoportok: **sport (tömegsport, kézilabda, labdarúgás, atlétika), kézműves, angol,- német nyelvi, matematika, magyar valamint népi tánc oktatása is folyik**. Meg kell említeni a felzárkóztató jellegű szakkorrepetálást és a tehetség kibontakoztató jelleggel működő szakköröket, felvételi előkészítőket. Ezen kívül a tanulók egészségszügyi, kerékpáros felvilágosító órákat hallgattak.

Nagy problémát jelent a tanulók magas hiányzása. A 2023/24. tanévben 8933 tanóra volt a hiányzás. Ez egy főre 65 óra (13 nap). A 10 legtöbbet hiányzó tanuló 3104 (az 200 %-a a tavalyinak) tanórát mulasztott, ebből 1211 óra (6 fő) volt igazolatlan.. A legtöbbet hiányzó 834 órát hiányzott az 1050-ből. De 10-ük közül a legkevesebbet hiányzó is 153 órát hiányzott (950-ből)!

7. A jövőre vonatkozó javaslatok célok meghatározása

A pandémia új helyzetet teremtett a gyermekvédelmi rendszer számára is, de a veszélyhelyzet ideje alatt életbe lépő jogszabályok betartásával, az ügyfelek tájékoztatásával és a jelzőrendszeri tagok együttműködésével a gyermekvédelmi feladatok ellátása a vírushelyzet alatt sem szenvedett hiányt.

A gyermekek védelme olyan kiemelt jelentőségű terület, melynek folyamatos korszerűsítése, jobbítása a mindenkori Önkormányzat egyik legfontosabb ügye kell, hogy legyen a pandémiás helyzettől függetlenül. A beszámolóban foglaltakból megállapítható, hogy a településen élő családok anyagi helyzete romlik, amire a járvány is hatással van. A rossz anyagi körülmények veszélyeztető tényezőt jelentenek a gyermek testi-lelki egészségére, fejlődésére.

Önkormányzatnak a jövőben is elsődleges célja, hogy a rendelkezésre álló pénzügyi forrást maximálisan kihasználva védje és segítse a gyermekeket és a gyermeket nevelő családokat. A gyermek érdekeit elsődlegesen szem előtt tartva meg kell akadályozni az egyes családok teljes leszakadását, el kell kerülni a legszegényebb családokban a gyermekek teljes kiszolgáltatottságát.

A gyermekvédelmi törvény családi típusú nevelésre orientált rendszert alakított ki, amely a preventív és a családba való visszahelyező megoldásokat szabályozza és helyezi előtérbe. A hatósági gyermekvédelmet minden esetben meg kell előznie a rászoruló gyermekekre kiterjedő ellátórendszer működtetése, melynek igénybevétele önkéntes. Garanciális jelentősége van azon gyermeki jog érvényesülésének, miszerint ne lehessen gyermeket kizárólag anyagi okból, a családjából kiemelni.

Az Önkormányzat elkötelezett, hogy különböző szabadidős programok szervezésével, a járványügyi előírások betartásával, a civil szervezetek is bekapcsolódjanak a gyermekvédelmi munkába. Fontos a Veszprémi Családsegítő Intézmény teljes integrálása és a jelzőrendszer tagjai között fennálló szoros együttműködésének megőrzése, ennek a továbbfejlesztése. A gyermekvédelmi munka nem látványos tevékenység. Az e területen dolgozók napi szinten tesznek meg mindent azért, hogy megóvják a gyermekeket a környezet által gerjesztett veszélyektől önmaguk önpusztító viselkedésétől, életmódjától. A munka sikere nem most mutatkozik meg, hanem majd akkor mikor a mai kor ifjúsága válik szülővé és a gyermekvédelmi tevékenység eredményeként képes lesz megküzdeni önmaga erejével a társadalmi és egyéb problémával.

Összefoglalva megállapítható, hogy Önkormányzatunk a jogszabályban foglalt gyermekvédelmi feladatokhoz kapcsolódóan teljesíti kötelezettségeit.

8. Bűnmegelőzés

A település bűnmegelőzési programmal rendelkezik. Az önkormányzat együttműködési megállapodás keretében együttműködik a polgárőrséggel. A településen jó és szoros kapcsolat alakult ki a körzeti megbízottakkal és a kapcsolódó egyéb szervekkel. A 2024-es évre vonatkozóan a bűnügyi beszámoló az idei évben kerül összeállításra.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

Az önkormányzat szoros kapcsolat kialakítására törekszik a civil szervezetekkel, de szűkös anyagi lehetősége miatt pénzügyi támogatást biztosítani számukra nem tudott. E szerveződések szerepet vállalnak a kultúra és a sport közvetítésében, ezért fontosnak tartjuk a kapcsolatok kiépítését. A szervezetekkel való együttműködés kialakítása azért is fontos, mert ezzel bővülne azoknak a támogatási lehetőségeknek a köre, amelyek a gyermekek társadalmi beilleszkedését segítik elő. A településen több civil és egyéb szervezet is működik, amelyek egyéb tevékenységük mellett kapcsolatban állnak pl. gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatokkal sportolási lehetőséget biztosítva a fiataloknak.

Hajmáskér, 2025.május 15.

dr. Flórich-Tóth Ágnes s.k.
jegyző